

Aan: Ministerie van Economische Zaken
Van: Casper Jones
Ellen Harms
Irma Vink
Puck Stolk
Inzake: Reactie VBC Notarissen N.V. op consultatie Besloten Vennootschap met een
maatschappelijk doel
Datum: 29 april 2021

VBC Notarissen heeft met belangstelling kennisgenomen van de aanzet ('**Voorstel**') voor een wetsvoorstel Besloten Vennootschap met maatschappelijk doel ('**BVm**'). Wij maken graag gebruik van de mogelijkheid een reactie op het Voorstel te geven. Voordat hierna enkele inhoudelijke onderwerpen worden behandeld, merken wij op dat wij verheugd zijn over het feit dat het Ministerie een eerste (juiste) stap heeft gezet met het Voorstel voor de (h)erkenning van de maatschappelijke onderneming. Het Voorstel verhoogt de bewustwording voor het belang van maatschappelijk ondernemen in de samenleving.

Het Voorstel maakt het mogelijk een BVm-status te verwerven waar het aan met name zakelijke relaties duidelijk wordt gemaakt dat voor de onderneming de maatschappelijke impact boven het uitkeren van winst aan aandeelhouders gaat. Eerst zullen wij een aantal onderdelen van het Voorstel van commentaar voorzien. Vervolgens geven wij enkele algemene opmerkingen.

1. Bereik en toepasselijkheid

- 1.1 Het Voorstel voorziet in de mogelijkheid om als Besloten Vennootschap ('**BV**') de BVm-status te verkrijgen. Een BV kwalificeert als BVm indien de bestuurders ten overstaan van een notaris verklaren dat de Wet BVm onvoorwaardelijk van toepassing is en de statuten van de BV in overeenstemming zijn met de Wet BVm. De bepalingen van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek die gelden voor de BV zullen overeenkomstig van toepassing zijn op de BVm.
- 1.2. In het Voorstel is door de wetgever gekozen voor de BVm als bijzondere vorm van de BV. De keuze van de wetgever impliceert dat niet gekozen kan worden voor andere rechtsvormen met een maatschappelijk doel. Wij zien geen (gegronde) reden voor de keuze om enkel de BV in het Voorstel op te nemen. Een gemiste kans van de wetgever naar onze mening. Wij zijn derhalve voorstander van een wettelijke regeling die eveneens geldt voor de Naamloze Vennootschap ('**NV**') en de coöperatie.
- 1.3 In het Voorstel is betoogd dat de NV niet geschikt zou zijn voor een maatschappelijke onderneming aangezien de aandelen van de NV vrij verhandelbaar zijn. Deze redenering kunnen wij niet volgen aangezien de aandelen van de BV eveneens vrij verhandelbaar kunnen zijn. Een BV is immers niet verplicht een blokkeringsregeling op te nemen in haar statuten, waardoor de aandelen in een BV vrij verhandelbaar zijn wanneer dit uit de statuten blijkt.¹

---

¹ Zie artikel 2:195 lid 1 BW.

1.4 In het Voorstel is betoogd dat de coöperatie niet geschikt zou zijn voor een maatschappelijke onderneming aangezien zij het doel heeft te voorzien in de stoffelijke behoefte van haar leden. Wij menen dat dit niet anders is bij een BV en haar aandeelhouders. Hierdoor menen wij dat een zogenoemde Coöpm mogelijk is wanneer bijvoorbeeld de leden van de coöperatie zelf ook het maatschappelijke doel nastreven. Dit sluit tevens aan bij de lijst van maatschappelijke belangen van onderdeel 6 van het Voorstel.

2. BVm-status en naamvoering

2.1 Indien de BVm-wet van toepassing is, kunnen conform het Voorstel de volgende afkortingen worden gebruikt in de handelsnaam: '*besloten vennootschap met maatschappelijk doel*', '*B.V.m.* of *Bvm*'. Wij achten het gewenst om aan te sluiten bij de huidige wetgeving waardoor enkel een keuze gemaakt kan worden tussen '*besloten vennootschap met maatschappelijk doel*' en '*B.V.m.* Wanneer tevens de keuze gemaakt kan worden voor de BVm, kan dit problemen veroorzaken in de praktijk. Tevens spreekt het Voorstel enkel over de mogelijkheid van de handelsnaam. Wij gaan ervan uit dat de wetgever heeft bedoeld dat voornoemde tevens geldt voor de statutaire naam.

2.2 Na de akte van oprichting of statutenwijziging dient de BVm-status te worden ingeschreven in het handelsregister. Hierbij wordt aangegeven dat de notariële akte dient te worden gedeponereerd zodat de KvK kan nagaan of aan de voorwaarden van de BVm wordt voldaan. Allereerst is een deponering altijd een vereiste bij een statutenwijziging en oprichting waardoor deze toevoeging niet noodzakelijk is. Tevens wijst deze bepaling erop dat derhalve gewenst is dat naast de notaris de KvK controleert of de BVm-status kan worden gebruikt. Naar onze mening is deze dubbele controle inefficiënt en kan de KVK volstaan met een marginale toets.

3. Maatschappelijk doel in relatie tot winst, vermogen en uitkeringen

3.1 Het Voorstel laat het bepalen van de winstbestemming over aan de onderneming en de aandeelhouders. Bij de bestemming van de winst en het vaststellen van uitkeringen dient het maatschappelijk doel voorop te staan, voor zover dit de instandhouding en de langetermijnbelangen van de aan de vennootschap behorende onderneming niet in gevaar brengt. Als uitgangspunt geldt dat, wanneer meer dan de helft van de winst wordt gebruikt voor het maatschappelijke doel, dit doel voorop wordt gesteld. Het Voorstel stelt dat indien de financiële positie ruimte biedt, een hoger percentage dient te worden aangehouden. Hiermee zal naar onze mening derhalve het aandeelhoudersbelang boven het maatschappelijk belang kunnen worden gesteld, wat niet strookt met het doel van het Voorstel. Om zonder twijfel het maatschappelijk belang boven het aandeelhoudersbelang te stellen, dient naar onze mening de gehele winst te worden gereserveerd voor het maatschappelijke doel. Er zijn immers naast uitkeringen verschillende mogelijkheden om de aandeelhouders te compenseren. Het is ook denkbaar dat aandeelhouders een *fixed maximum* percentage op hun inleg krijgen in de vorm van cumulatieve preferente aandelen om zo te waarborgen dat overwinsten toekomen aan (het maatschappelijke doel van) de BVm en niet aan de aandeelhouders.

3.2 Het Voorstel voorziet in een goedkeuring van het bestuur van een besluit tot uitkering van de winst. Het bestuur van een BVm mag een besluit tot uitkering niet goedkeuren als de bestuurders meer dan gereede twijfel hebben (of behoren te hebben) dat met die uitkering

een belemmering ontstaat om het maatschappelijk doel van de BVm te verwezenlijken. Dit betekent dat het bestuur niet kan weigeren wanneer er enkel twijfel bestaat. Dit strookt niet met de doelstelling van het Voorstel waar het maatschappelijk doel voorop staat. Door uit te gaan van gerede twijfel zal alsnog het belang van de aandeelhouders voor de maatschappelijke missie gaan. Wij stellen daarom voor dat het bestuur bij enige twijfel geen goedkeuring dient te verlenen en derhalve de gehele winst wordt gereserveerd.

- 3.3 Het Voorstel voorziet niet in een sanctiebepaling wanneer er uitgekeerd is zonder goedkeuring dan wel wanneer het bestuur ten onrechte de uitkering heeft goedgekeurd. Wij menen dat hier aansluiting moet worden gezocht bij de huidige sanctiebepalingen die de BV kent bij onterechte uitkeringen. De wetgever heeft het wenselijk geacht om een open norm op te nemen in het Voorstel waardoor deze ingevuld zal worden middels rechtspraak.

4. Deelnemingen, dochtermaatschappijen en groepsverbanden

- 4.1 In het Voorstel wordt aangesloten bij de bepalingen omtrent deelnemingen, dochtermaatschappijen en groepsverbanden die gelden voor de BV. Voor de BVm geldt echter een beperking voor deelnemingen. Zij mag alleen deelnemingen verkrijgen wanneer dit in overeenstemming is met haar statutaire doel. Een doeloverschrijding wordt eerder aangenomen wanneer de BVm met de deelneming niet gediend is en wanneer geen sprake is van een meerderheidsbelang. Verder zwijgt het Voorstel over de grenzen die verbonden zijn aan de doeloverschrijding, wat het moeilijk maakt om te handhaven.

- 4.2 Uit het Voorstel blijkt niet wat de beoogde rol van de notaris is bij de verkrijging van deelnemingen. Zal de notaris dienen te toetsen of een dergelijke levering leidt tot handelen in strijd met de statutaire doelstelling van de BVm? Dit zal een vergaande onderzoeksplicht voor de notaris opleveren. De vraag is in hoeverre en of hij dit kan waarmaken. Zo zal het lastig te toetsen zijn wanneer een deelneming bijvoorbeeld vastgoed houdt.

- 4.3 Indien achteraf blijkt dat er sprake is van een doeloverschrijding door de verkregen deelneming, zal er beroep kunnen worden gedaan op de nietigheid/vernietigbaarheid van de desbetreffende besluitvorming en rechtshandeling. Dit kan voor de praktijk nadelig uitpakken aangezien er terughoudend zal worden omgegaan met het verkrijgen van deelnemingen. De BVm wordt hiermee beperkt waardoor mogelijk minder snel de keuze zal worden gemaakt voor de BVm. Eveneens kan deze beperking in strijd zijn met de handelingsvrijheid van de bestuurders.

5. Beëindiging toepasselijkheid anders dan door fusie en splitsing

- 5.1 Het bestuur is bevoegd om de BVm-status weer te beëindigen. De beëindiging van de BVm zal op overeenkomstige wijze geschieden als de ontbinding van de BV middels vereffening. Dit zal verder uitgewerkt worden in het wetsvoorstel. Na het neerleggen van het beëindigingsbesluit van de BVm vangt - na de neerlegging van voornoemd besluit in een landelijk verspreid dagblad - de verzetstermijn van één maand aan.

- 5.2 Allereerst is het onduidelijk waarom in het Voorstel niet is aangesloten bij de termijn van twee maanden die nu geldt in geval van omzetting van de BV. Het wijzigen van BVm in een 'gewone' BV kan immers gezien worden als een omzetting van een BV(m).

5.3 Verder blijkt uit het Voorstel dat gemakkelijk gewicht kan worden tussen de BVm en BV. Wij menen dat dit niet gewenst is met het oog op het maatschappelijk ondernemen. Hierdoor kan er in de praktijk gemakkelijk misbruik worden gemaakt van de BVm-status. Misbruik kan zich bijvoorbeeld voordoen bij startups, wanneer zij investeerders binnen halen met hun maatschappelijk beoogde doelen en zij zich vervolgens omzetten in een 'gewone' BV nadat de investeringen binnen zijn. Het Voorstel voorziet niet om dergelijke misbruiken te voorkomen. Onze stelling is: "Eens een BVm altijd een BVm". Uiteraard kan een BVm zich wel omzetten of fuseren in een NVm of Coöpm. Als te eenvoudig gewicht kan worden zal de BVm-status meer op een label lijken. Deze labels zijn er in de praktijk al genoeg, zoals de Bcorp.

6. Overschot bij ontbinding

6.1 De BVm status kan eveneens worden beëindigd door ontbinding. Het Voorstel geeft aan dat de statuten van een BVm bepalen dat de bestemming van het overschot na vereffening van het vermogen van de BVm in geval van ontbinding, zal geschieden op de wijze waarop die bestemming zal worden vastgesteld. Dit overschot is bestemd voor een andere BVm of voor een andere rechtspersoon die een ideëel of sociaal doel nastreeft. Wij achten het wenselijk dat bij de ontbinding van de BVm het overschot geheel bestemd is voor een andere BVm, NVm, Coöpm, ANBI, of voor een andere rechtspersoon die een ideëel of sociaal doel nastreeft.

7. Algemene opmerkingen

- 7.1 Wanneer beoogd wordt om maatschappelijk ondernemen boven het aandeelhoudersbelang te stellen, is de BVm geen aantrekkelijke rechtsvorm. Wij menen dat er buiten de commerciële voordelen inzake het label BVm geen andere voordelen zijn op basis van het Voorstel. Door de BVm-status te verkrijgen zal mogelijk er gemakkelijker een subsidie worden verkregen, waardoor de onderneming in de praktijk ook kan worden gezien als semipublieke instelling.² Iets wat veel ondernemingen niet ambiëren.
- 7.2 De Fiscaliteit komt slechts kort terug in het Voorstel en stelt dat de fiscale gevolgen gelijk zijn aan die van de BV. Dit betekent dat in beginsel op de BVm de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 van toepassing is. De verdere fiscale gevolgen zullen nader worden uitgewerkt in het wetsvoorstel. Wij achten het echter gepast dat er fiscale voordelen worden gerealiseerd voor de BVm om maatschappelijk ondernemen aan te moedigen.
- 7.3 Als laatst stellen wij voor om een BV met conscious business (business dat is gericht op het mooier maken van onze samenleving en/of planeet) op te nemen in het wetsvoorstel als variant van de BVm, overeenkomstig de Duitse 'VE-GmbH'. Deze BVcb is gericht op het behoud en de langdurige ontwikkeling van de onderneming voor volgende generaties zonder dat dit een maatschappelijke onderneming is.

---

² M.J.S. Spanjersberg, 'De sociale onderneming: een kat die een hond wil zijn', *TvOB* 2019/1.

Tot een nadere toelichting op onze bovenstaande bevindingen zijn wij uiteraard graag bereid. Het Voorstel is een goede ontwikkeling voor het maatschappelijk ondernemen die wij graag steunen. Wij kijken uit naar het voorontwerp van het wetsvoorstel.

Amersfoort, 23 april 2021

Namens VBC Notarissen N.V.,

Casper Jones

Ellen Harms

Irma Vink

Puck Stolk